

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3298

av **Maria Strömkvist m.fl. (S)**

God man

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av lagstiftningen rörande gode män och förvaltare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att vara god man eller förvaltare kräver mycket av den personen som åtar sig uppdraget och det är ett viktigt uppdrag. Det finns ingen ”mall” för vad eller hur gode män tex ska sörja för person, utan det är upp till varje god man eller förvaltare att bedöma detta.

Uppdraget är ensamt, och har inget krav på utbildning, vilket leder till att allt färre vill åta sig detta uppdrag.

Lagstiftningen som reglerar god man/förvaltarskap finns i föräldrabalken och den nu gällande föräldrabalken infördes 1950. Därefter har reformer av regelverket genomförts fyra gånger varav den senaste trädde i kraft i juni 2015 efter en utredning om bättre förutsättningar för gode män och förvaltare.

Regeringen har även gett länsstyrelserna i uppdrag att gemensamt vidta åtgärder för att förbättra tillsynen över och stödet till landets överförmyndare och överförmyndarnämnder. Bakgrunden är att Justitiekanslern riktat kritik mot länsstyrelsernas tillsyn över överförmyndarna, som i sin tur har tillsyn över gode män och förvaltare.

Även om kompletteringar och uppdateringar av dagens lagstiftning har gjorts sedan tillkomsten 1924 så har grunderna i systemet behållits intakt. Någon generell översyn av lagstiftningen har inte gjorts och efter den senaste lagändringen kvarstår det fortfarande många svårigheter.

Avsaknaden av tydligheten i lagstiftningen medför svårigheter för ställföreträdaren att förstå vad som faktiskt ingår i hans uppdrag. Det skapar också en otydlighet för vad överförmyndaren särskilt ska beakta vid sin tillsyn. Otydligheten i lagstiftningen medför att informationen till ställföreträdaren, om vad som ingår i uppdraget blir godtycklig och beror på vilken kommun som ansvarar för tillsynen. Det leder också till att tillsynen ser olika ut beroende på vilken överförmyndare som utövar den.

Det finns således ett behov av att klargöra uppdragets omfattning både för gode män men också för överförmyndare som ska utöva tillsynen.

Lagsstiftningen behöver också förändras för att öka kvaliteten i överförmyndarens tillsyn och som är förebyggande för att minska risken för ställföreträdarna att göra fel.

Systemet med gode män och förvaltare bygger på att enskilda personer i alla delar av samhället åtar sig ett uppdrag som innebär en viktig insats för en medmänniska.

En fungerande tillsyn i hela landet är avgörande för att säkerställa enskildas rättssäkerhet och likabehandling och för att förtroendet för systemet ska kunna upprätthållas. Ett aktivt och effektivt tillsynsarbete kan både kontinuerligt höja kvaliteten i verksamheten och verka preventivt. En fungerande granskning har en brottsavhållande verkan.

Maria Strömkvist (S)

Marie Olsson (S)

Patrik Engström (S)

Roza Güclü Hedin (S)